

Öppen träff om säkerhet på nätet 12 september 2024

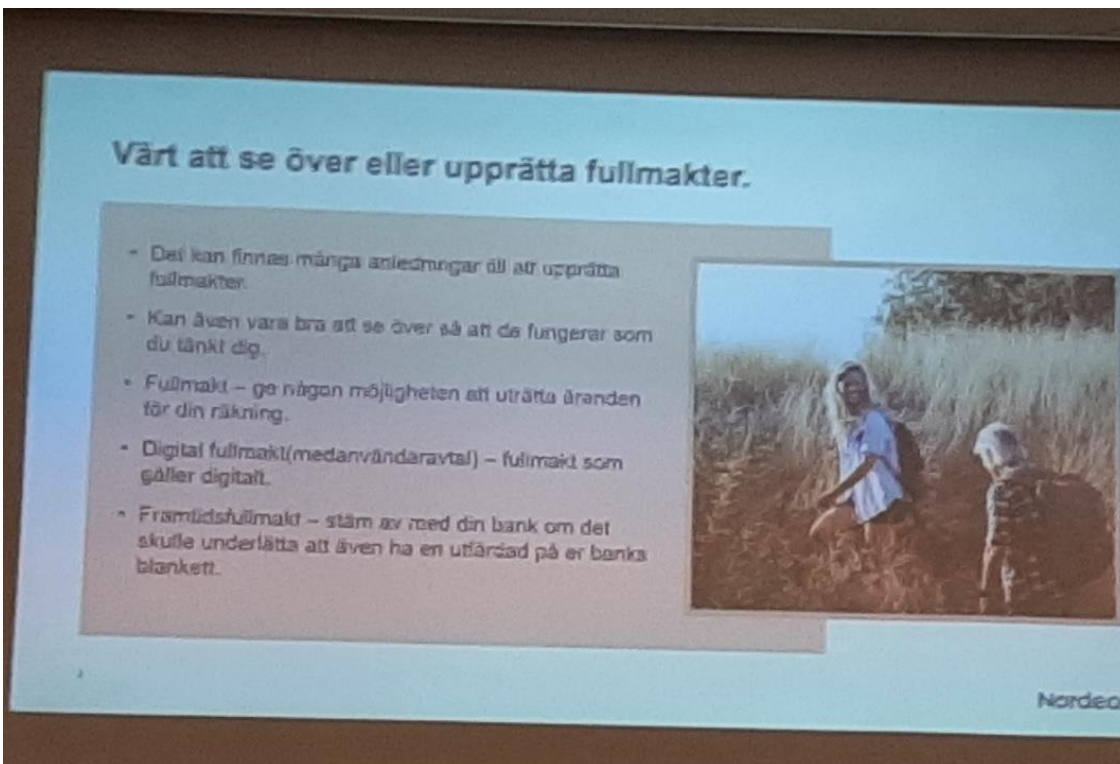

”Trygg i din digitala vardag” var rubriken på dagens träff och många samlades för att ta del av den viktiga informationen.

Fredrik Almberger från Nordea hade tagit med sig Nordeas säkerhetsexpert Amalia Krantz för att ge oss matnyttiga tips.

Men Fredrik ville passa på tillfället att uppmana oss att se över våra fullmakter.

Värt att se över eller upprätta fullmakter.

- Det kan finnas många anledningar till att upprätta fullmakter.
- Kan även vara bra att se över på att de fungerar som du tänkt dig.
- Fullmakt – ge någon möjligheten att utträta ärenden för din räkning.
- Digital fullmakt (medanvändaravtal) – fullmakt som gäller digitalt.
- Framtidsfullmakt – stäm av med din bank om det skulle underlätta att även ha en utfärdad på er banks blankett.

De olika bankerna har sina egna blanketter.

Ofta krävs det att man använder dessa för att det ska fungera smidigt och för att man inte ska behöva komma in på banken personligen varje gång.

Mobilt BankID: Nyckeln till allt

ADRESSÄNDRING
Skatteverket
Försäkringskassan
swish

Digitalt ID-kort

- ✓ Pass
- ✓ Nationellt ID-kort
- ✗ Ej körkort

Nordea

Amalia beskrev mobilt bankID som säkert, om man bara inte lämnar ut koden till någon annan.

BankID har blivit nästan omöjligt att klara sig utan i dagens samhälle.

Körkort är inte längre godtaget som resehandling inte ens i Europa.

Man måste ha pass eller nationellt ID-kort vid resa.

"Vem tog kontakten-regeln"

Du tar initiativet till kontakten
och banken ber dig att identifiera dig

Någon annan ringer dig
och ber dig att identifiera dig med BankID

Sunt misstänksam:
Om någon okänd, oväntat kontaktar dig och ber dig göra något.

Är det här rimligt?

Om du misstänker bedrägeri – lägg på luren och motring på det officiella numret

Nordea

Sen gick hon in på vad vi måste tänka på vid kontakter med främmande människor på telefon.

Man ska vara sunt misstänksam och inte dra sig för att lägga på luren om varningsklockorna ringer.

Motring gärna men inte till det nummer som de ringer utan till bankens/myndighetens officiella nummer.

Läs igenom "kontraktet"

IDENTIFIKERING

ADRIAN KRANTZ
Jag identifierar mig hos: Skatteverket

Min betalning:
Säker betalning för att göra en enda Skatteverkets e-faktura.

Om du vill lägga till en eller flera uppgifter av någon annan utifrån Skatteverket, så fortsätt utredning och möjliggör bedrägerier och utvärdering av stora mängder personlig information.

Identifiera med färdig ID

UNDERSKRIFT

ADRIAN KRANTZ
Jag skriver under hos: Nordea

Jag vill betala

Betalning: 500 SEK
Mottagare: Nordea
IBAN: SE08 3030 1000 0000 0000 0000
För konto: 9876543210

Gevill underskrifts säkerhetskod

Nordea

Innan man signerar en utbetalning med sitt bank-ID ska man kontrollera att man verkligen betalar till den man vill betala till.

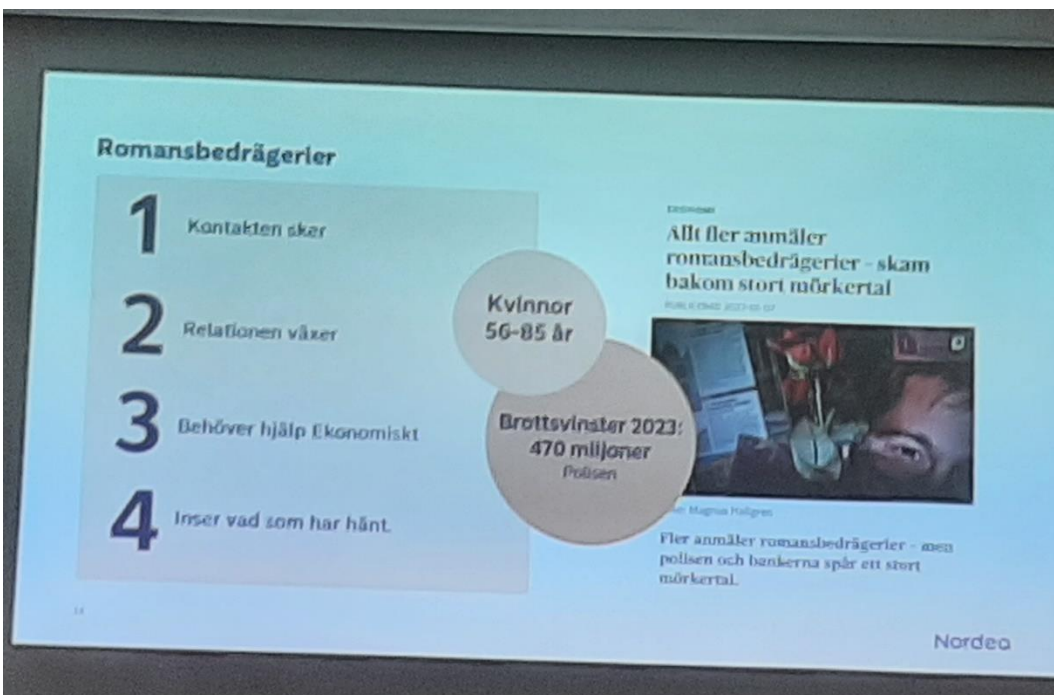
Det står i klartext till höger på skärmen när man ska signera:

"Jag vill betala xxx kr till XXX." Det ska stämma.

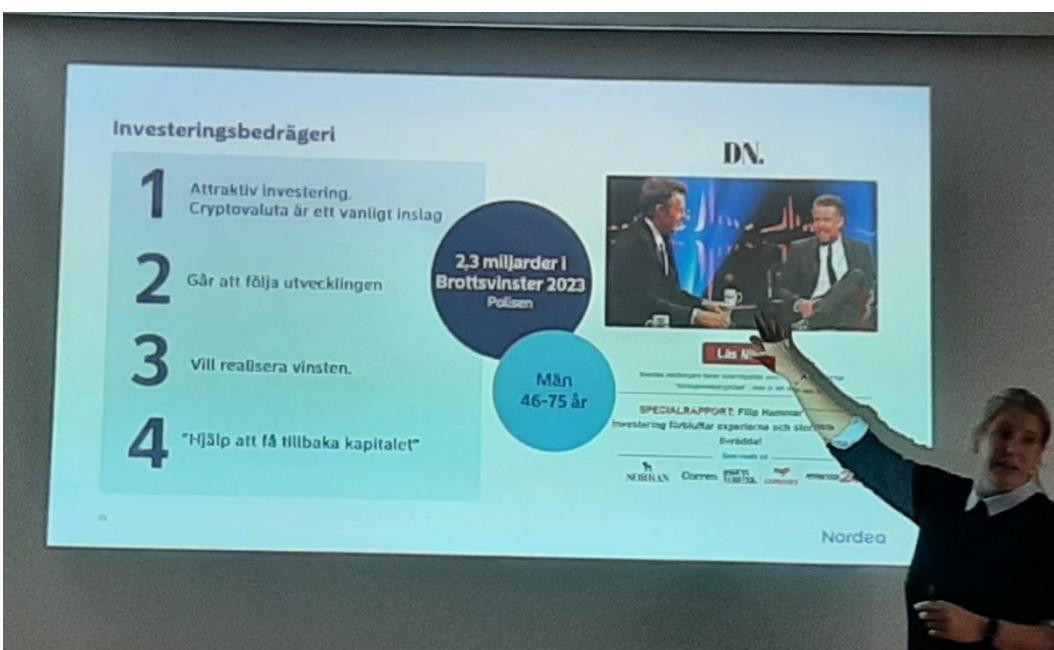
Bedrägerier visar verkligen upp skrämmande siffror.

Mångmiljardbelopp omsätts i den internationella "bedrägeriindustrin" av cyniska utförare, som är snabba att anpassa sig till aktuella situationer för att lura så många som möjligt.

Det finns olika typer av bedrägerier.

Romansbedrägerierna är kanske extra kränkande, eftersom de inbegriper känslor och de orsakar mycket skam och skuld hos de drabbade.

Investeringsbedrägerierna använder sig skamlöst av kändisars namn och bilder för att inge förtroende.

Filip Hammar är en av dem som har blivit utnyttjade.

Befogenhetsbedrägeri

- 1 Kontaktad av Polis, myndighet, bank eller känt varumärke.
- 2 Påhittad historia
Knyttad till "bankens säkerhetsmeddelning"
- 3 Bedragren guidar
Inställera viktig någon fjärrstyrningsprogram
- 4 Kan dröja innan det upptäcks.

708 miljoner kronor i brottsvinster 2023. Ökat 450 % sen 2020. Polisen

"Fysisk vishing"

Vishing

Voice + Phishing = Telefonsamtal

Smishing

SMS + Phishing = Textmeddelanden

Nordea

Befogenhetsbedrägerier är en tredje vanlig kategori.

Man använder sig av telefon, s.k. *Vishing* eller av SMS, s.k. *Smishing*.

Man utger sig för att representera en bank eller myndighet och vill "hjälpa" personen i ett påhittat scenario.

S.k. *fysisk vishing* blir det när någon efter telefonsamtal dyker upp hemma hos personen för att "ta hand om" värdesaker.

Spoofing Sms

Vem kommer egentligen meddelandet ifrån?

Vidarebefordra till **7726**

Posten

Polis finns nu här utvärderingskollat, Ange T24. Vår MS. Med våra färdiga MS. Om du inte kommer ut påminner finns vi här om du behöver det till myndigheten.

Den svarsen på 0240234 beredd din uppmärksamhet, den har faktiskt i tilldelat du tidigare betalt. Du kommer i tilldelat. Dagens MS. Svara på tilldelat. Svara på tilldelat.

✓

✗

Banken

Hej! Vi påminnar om att du ska ha din personliga identifikationskod (PIN) på plats för att kunna logga in på ditt konto. Om du inte har din PIN på plats, kan du få hjälp med att återställa den. Svara på tilldelat.

✓

✗

Vård

Du har ett meddelande i ditt Vårdguldens e-tjänst. Läs det genom att klicka på ditt Vårdguldens. Om du kan inte se detta SMS.

✓

✗

Nordea

Bedragarna kan också manipulera dig att tro på att meddelandet är äkta genom det som kallas "*spoofing*".

De är skickliga på att länka in ett SMS-meddelande i ett pågående legitimt ärende från t.ex. banken.

Svara inte, utan vidarebefordra sådana meddelanden till 7726 för att hjälpa polisen!

Spoofing Telefonsamtal

Vem är det som ringer?

114 14

010 - 114 14

Ring för att svara

0771 - 22 44 88

0771 - 22 24 88

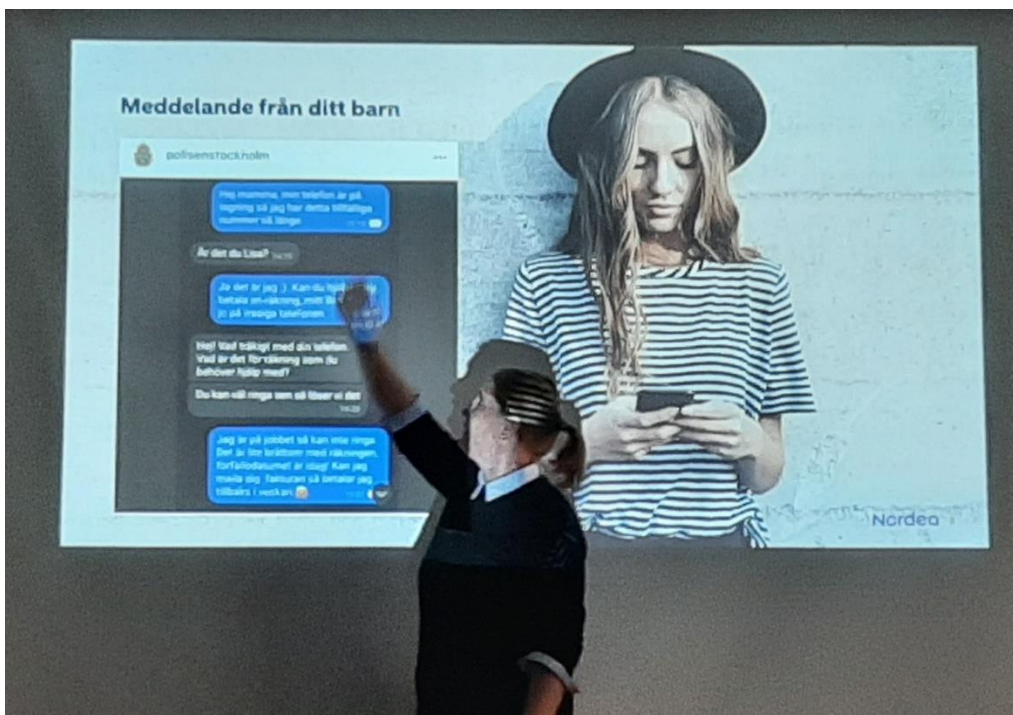
Ring för att svara

Nordea

Vid telefonsamtal ändrar de en siffra i det riktiga telefonnumret, så att du kommer till dem i stället för banken.

Ändringen är ofta så subtil, så att man inte upptäcker den om man inte är uppmärksam.

Här är två exempel.

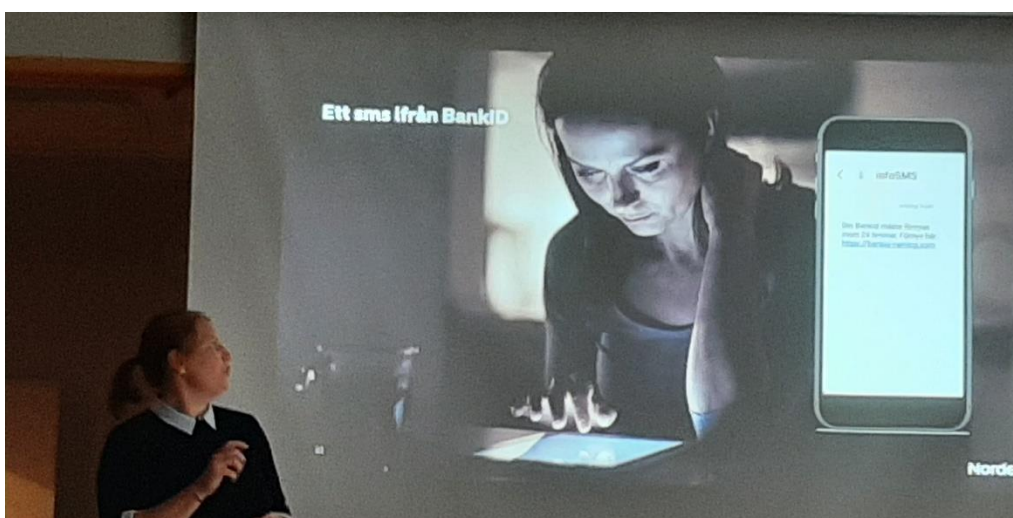

Ett annat sätt att luras är att skicka ett SMS som verkar komma från ett barn eller barnbarn.

"Hej mormor, kan du hjälpa mig?"

"Är det du Lisa?" blir kanske en naturlig fråga.

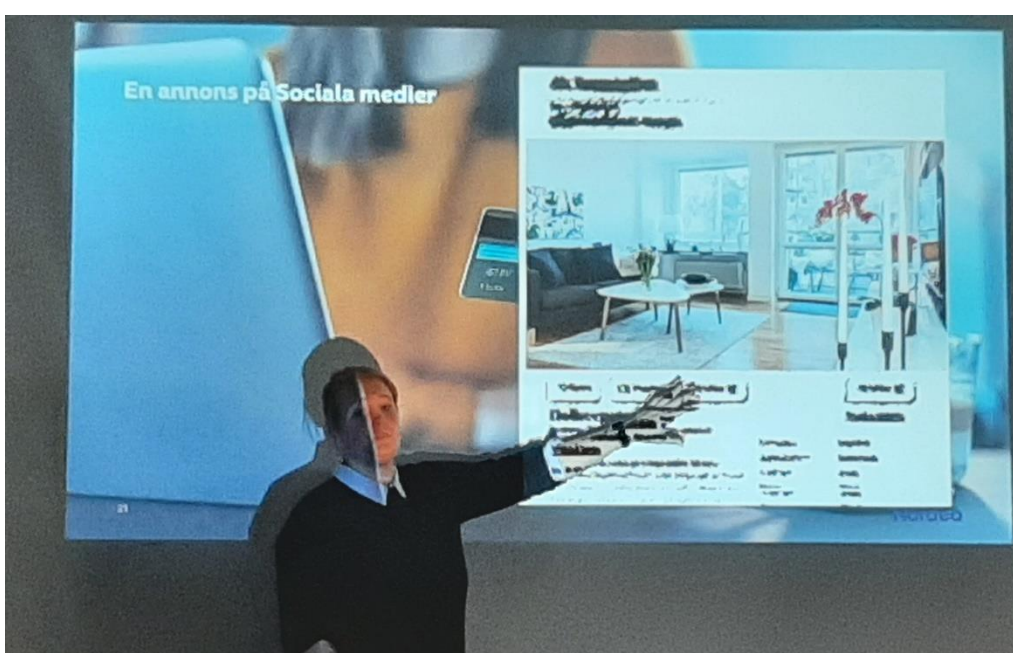
Då har bedragaren lurat in dig i en konversation, som går ut på att få dig att skicka över pengar för något "behjärtansvärt" ändamål.

Andra bedrägerimetoder:

Man kan få ett SMS som verkar komma från bankID.

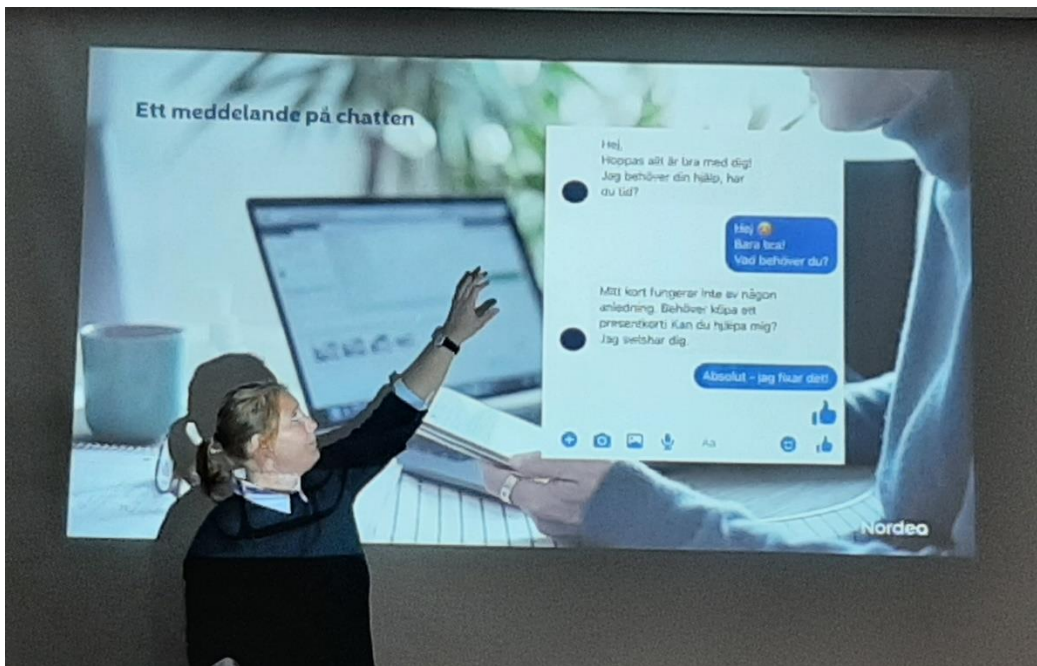
BankID ber dig **aldrig** att logga in, så varning, varning!

Eller man kan se en annons på sociala medier om en lägenhet som kan hyras eller köpas.

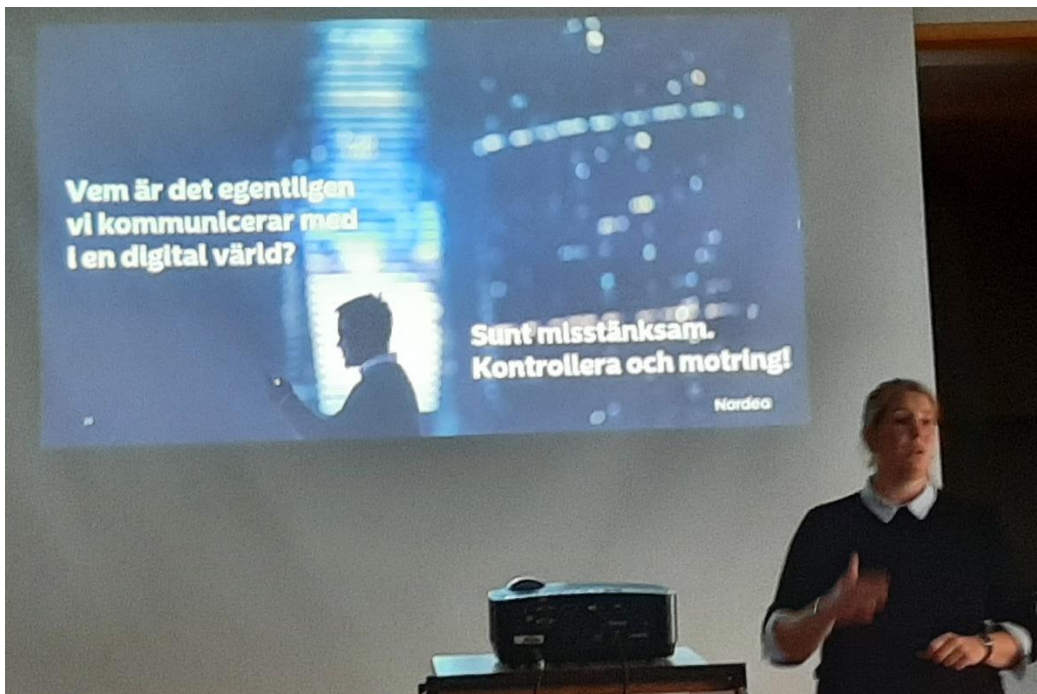
Ofta är det riktiga bilder från lägenheter som har funnits på nätet som nu utnyttjas.

Det behövs bara en "liten slant" för att du ska komma först i kön...

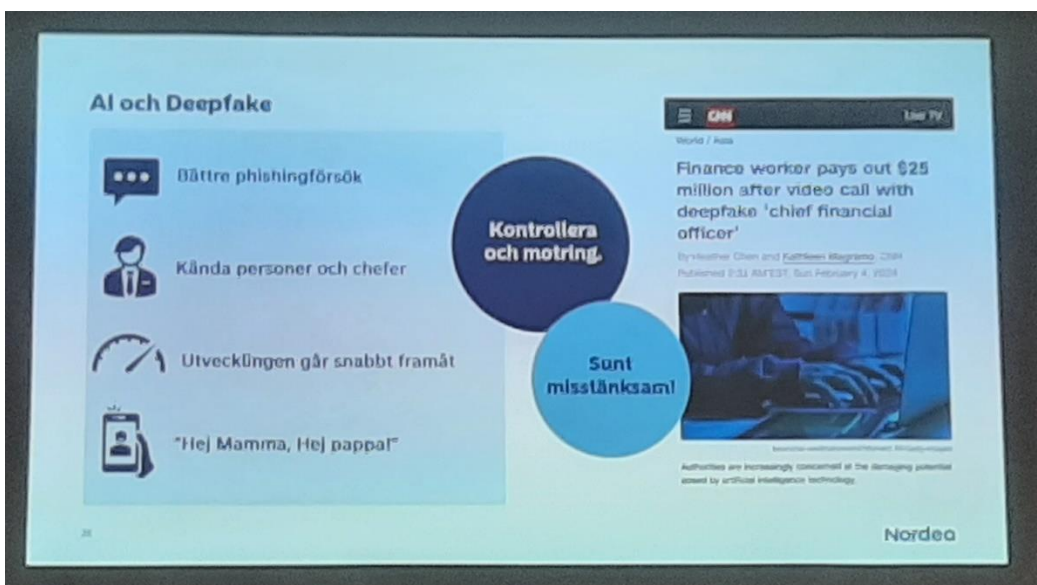
Även olika chatter används för att få kontakt och luras.

Kolla att du verkligen vet vem som ber dig om hjälp eller pengar.

Amalias budskap kokar ner till detta:

- * Var sunt misstänksam!
- * Kontrollera och motring!

Tyvärr kommer den nya tekniken med AI (Artificiell Intelligens) och s.k. deepfake, där man kan imitera inte bara utseende utan även röster, att göra det ännu svårare att hålla emot alla bedrägeriförsök.

Men är vi då helt utlämnade till bedragarna?

Vad gör bankerna för att skydda våra pengar?

Här pratade Amalia förstas bara för Nordea och vad de gör.

De har vidtagit en del åtgärder för att försvåra för bedragarna som t.ex. *beloppsgränser* för överföringar och *fördrojning* av överföringar.

Dessa åtgärder görs i samråd med bankkunderna.

Så kontakta din bank, om du vill ha någon av dessa spärar.

Nordea har ett paket kallat *Tillval försiktig*, som innehåller flera av dessa späråtgärder.

Amalia avrundade med att upprepa några av de kloka råd hon hade givit under den proffsiga och informativa genomgången.

Åhörarna var mycket engagerade och Amalia svarade beredvilligt på frågor.

En av frågorna var: Hur stor chans har man att få tillbaka pengar som man har blivit bedragen på?

Svaret: Det beror på hur aktiv man själv har varit.

Om man själv har loggat in med bankID kan det vara svårt..

Fredrik avslutade med att hänvisa till Nordeas hemsida för mer information:
www.nordea.se/sakerhet

Där kan man läsa utförligt om alla de olika typerna av bedrägerier som Amalia berättade om och hur man ska försöka hindra dem.

Fredrik och Amalia avtackades med varma applåder och varsin chokladask för den värdefulla information som vi fick ta del av.

Låt oss hoppas att de har hjälpt till att undvika några bedrägerier bland våra åhörare!